

Ministrstvo za kulturo
Maistrova 10
1000 Ljubljana

Ljubljana, 30. junij 2023

Zadeva: Odziv ob rezultatih Vabila k oddaji vlog za sofinanciranje projektov v okviru programa EU Ustvarjalna Evropa v letu 2023 in 2024 (Ustvarjalna Evropa)

Spoštovani,

na društvo Asociacija se obračajo člani in nečlani, **prijavitelji na Vabilo** k oddaji vlog za sofinanciranje projektov v okviru programa EU **Ustvarjalna Evropa v letu 2023 in 2024** (v nadaljevanju Ustvarjalna Evropa 2023/2024), ki jih je Ministrstvo za kulturo seznanilo z višino sredstev, s katerimi želi prispevati k kritju lastnega deleža sredstev slovenskih koordinatorjev oz. partnerjev v evropskih projektih na področju ustvarjalnosti in kulture. Sentimenta, ki prevevata omenjene razgovore in kot zaskrbljeno ugotavljamo, sta predvsem **zgroženost in prestrašenost**, in to na več točkah. Zgroženi so zaradi presunljivo nizke višine dodeljenih sredstev, ki lahko pomeni tudi zgolj 10 odstotkov zaprosene višine sredstev financiranja. Zgroženi komentirajo, da dodeljeni zneski pogosto ne odtehtajo tudi sicer že nekoliko poenostavljene administrativne obremenitve z oddajo vloge na odziv in poročanjem. Razočarani so nad sporadično, lahko tudi prepozno odzivnostjo uslužbencev sektorja, ki izvaja mehanizem. Zaskrbljeni so zaradi vsega, kar mehanizem in njegovi rezultati sporočajo na ravni zagotovljene višine sredstev, odnosa do njihovih uspehov, premisleka v odnosu na siceršnje priložnosti za tovrstno sofinanciranje ter z njim povezano stanje, tudi v odnosu na potrebe. Prestrašeni, ker se državna podpora za tovrstne namene vsesplošno krči, a pri tem ne morejo zaključiti, da je ovira v pomanjkanju sredstev.

V Asociaciji smo Ministrstvo za kulturo skozi odzive že večkrat opozorili na **problematične točke mehanizma**. Nazadnje smo jih izpostavili v živo na sestanku z dne 15. 11. 2022, ko smo mdr. mehanizem na ravni osmišljenosti sopostavljali s tistim Ministrstva za javno upravo, ki je prav v tistem času uveljavilo kapico maksimalne možne višine zaprosenih sredstev, s čemer je v izrazito **neenakopraven položaj** postavilo nosilce največjih projektov v polju kulture, predvsem na področju filma in knjige; na **prenizko zagotovljena sredstva na proračunski postavki**; na problematičnost uveljavljene formule, ki lahko vodi zgolj do stanja, ki smo mu priča danes, tj. do **drobljenja na nesmiselno nizke zneske**; ter na nujnost ustrezne, osmišljene in enakovredne podpore vseh upravičencev, pri čemer je jasno, da tudi danes nadrobneje definiran **mehanizem ne podpira vseh domačih evropskih izvajalcev evropskih projektov v polju ustvarjalnosti in kulture** ter tako zagotavlja potrebno in želeno podporo tistim, ki jih izvajajo in z njimi bogatijo domač kulturni in ustvarjalni prostor (npr. Erasmus+).

A

S O

C I

A

C I

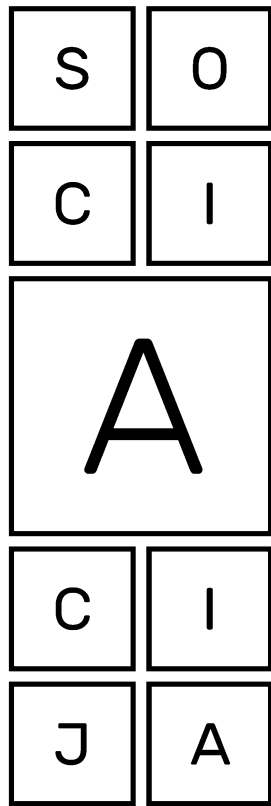
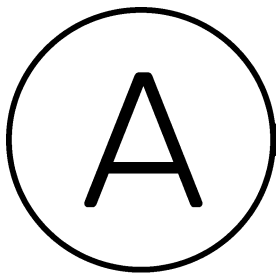
J A

V društvu Asociacija še vedno vztrajamo, da dejstvo, da mehanizem Ministrstva za kulturo obstaja, velja pozdraviti. Pozdraviti hkrati velja, da je aktualna garnitura prenovljen razpis pripravila v tesnem sodelovanju z Motovilo, spremembe pa predstavila tudi v okviru Skupine za trajni dialog z nevladnimi organizacijami. Spomniti pa velja, da so se predstavniki ministrstva na prej omenjenem sestanku zaobljubili k prenovi in **krepitevi** vabila, k snovanju katerega naj bi, kot so zatrdili, povabili tudi **deležnike iz strokovne javnosti in civilne družbe**. Ker je ministrstvo vsaj na eni točki svojo obljubo izpolnilo, a pri tem zgolj deloma, tako verjamemo, smo danes priča zgražanju in strahu.

Tudi Ministrstvo za kulturo (kar je mogoče do določene mere vzporejati z odločitvami Ministrstva za javno upravo) se je **krepitev podpore** nevladnim organizacijam, ki so uspešne prijaviteljice na evropske mehanizme, lotilo predvsem skozi nadrobnejšo opredelitev, celo dozdevno krepitev množstva upravičencev do podpore iz naslova vabila ter vnaprejšnjo določitev roka za objavo prihodnjega vabila. Morebitna širitev množstva upravičencev, ki bi ga, kot v društvu vztrajamo, bilo smiselno še razširiti, pa ob neobstoječi ali nezadostni krepitevi sredstev, ki jih njihovi podpori namenja, lahko v želji po odpravi neenakosti pomeni zgolj in samo dodatno slabšanje že tako nestabilnega položaja organizacij, ki še okrevajo po pandemiji novega koronavirusa, ki ga dodatno bremeni draginja, ki še naprej želi v ministrstvu in državi prepoznati zanesljivega partnerja, ki je občutljiv za položaj, v katerem se nahaja neodvisna kultura in katerega podpora se ne meri zgolj v številu organizacij, ki jih podpira, temveč izdatno tudi v teži in osmišljenosti omenjene podpore.

V društvu ugotavljamo, da četudi je namera ministrstva jasna, jo lahko vrednotimo kot dobronamerno ter se nadejamo njegovih temeljnih in izdatnih krepitev in sodelovanja tudi v bodoče, mehanizem ostaja nedomišljen in ne rešuje težav domačih prijaviteljev na evropske mehanizme, ki – kot je sodelovanje z Motovilo nedvomno dodatno osvetlilo – so pri črpanju evropskih sredstev izrazito uspešni, z njimi pa močno bogatijo prepoznavnost domače kulture v evropskem prostoru, zastopajo našo državo, bogatijo domač kulturni prostor in vanj vnašajo vsebine, za katere v obstoječem kulturnem modelu pogosto ne bi bilo sredstev, možnosti in prostora, zaposlujejo, naročajo storitve in materiale, odvajajo davke. **Podpora ministrstva in države pri zagotavljanju lastnih sredstev za njihovo izvajanje pogosto pomeni prav potrebno stabilnost, varnost in samozavest**, da se domače organizacije za tovrstne prijave sploh odločajo, nevarnosti, ki jih predstavlja izvajanje tovrstnih projektov, so izrazito manjše. Naš kulturni prostor in davčna blagajna pa obogatena.

Vzporejanje z mehanizmom **Ministrstva za javno upravo** je pomembno tudi, ker širitev polja upravičencev, ki ga v društvu vsekakor pozdravljamo, v tem primeru pomeni, da so po tretjem roku za oddajo vlog upravičencev (od predvidenih sedem) sredstva, zagotovljena za izvedbo Javnega poziva za sofinanciranje projektov nevladnih organizacij izbranih na razpisih sofinanciranih iz proračuna EU ali Urada za finančni mehanizem, Evropsko združenje za prosto trgovino ali s kratico Efta (angleško European Free Trade Association - EFTA) za obdobje 2022 – 2024 (tako imenovani match funding) **že počrpana** in s tem zaskrbljenost upravičencev povsem utemeljena, **položaj**

pa je potrebno nemudoma nasloviti ter zagotoviti nova sredstva za izvajanje mehanizma.

Ministrstvo tako tudi tokrat ter vnovič pozivamo, da – lahko tudi z izrednimi sredstvi – bistveno okrepi višino sredstev, ki jih namenja za *matching funds* domačih izvajalcev evropskih projektov v polju kulture in ustvarjalnosti; jih okrepi na način, da bodo okrepljena sredstva dosegla tudi tiste upravičence iz naslova tega razpisa, katerih v času objave vabila upravičeni projekti so se v času do krepitev mehanizma že iztekli; dodatno administrativno razbremeniti prijavitelje na ravni obveznosti pri oddaji vlog in poročanju; razširi upravičence do sredstev iz naslova mehanizma na način, da pri tem bistveno tudi na ravni višine dodeljenih sredstev bistveno okrepi vse upravičence; v dialogu s širšim krogom strokovnih deležnikov in civilno družbo ter ob upoštevanju preostalih mehanizmov osmisli mehanizem na način, da bodo sredstva predstavljala bistveno dopolnitev in nadgradnjo obstoječih mehanizmov, ter, kar vrednotimo kot najbolj nujno in ključnega pomena, z vlado in Ministrstvo za javno upravo stopi v neposredne razgovore za zagotovitev dodatnih sredstev za izvedbo Javnega poziva za sofinanciranje projektov nevladnih organizacij izbranih na razpisih sofinanciranih iz proračuna EU ali Urada za finančni mehanizem, Evropsko združenje za prosto trgovino ali s kratico Efta (angleško European Free Trade Association - EFTA) za obdobje 2022 – 2024 pri MJU, oziroma za dvig deleža dohodnine, ki gre v Sklad za NVO ter se koristi tudi v ta namen.

Zavedamo se, da znajo biti pritiski in rezi v polju kulture in ustvarjalnosti kaj kmalu še večji, zato vrednotimo kot ključnega, da ste odločevalci in predstavniki ministrstva v prizadevanjih za zagovor in ubranitev stabilnosti in razvoja našega resorja, ki ga šibijo neustrezno razumevanje njegovega pomena ter kriza za krizo, nevladnih organizacij in ustvarjalcev, ki ga tvorijo, odločni, proaktivni in uspešni.

Za morebitna vprašanja in pojasnila ostajamo na voljo.

S spoštovanjem,

Društvo Asociacija